ՖԻԵԱԹԼԱՐ
Սէնէլիք Մէճիտ 10
Ալթը այլըգ 5
Իւչ այլըգ 2½
Բօսթա ուճրէթի պէգէ այրը տըր:

40 ՓԱՐԱ.

Մանզումէի Էֆքեար

ՍԱՀԻՊԻ ԻՄԹԻԵԱԶ ԿԱՐԱՊԷՏ Յ. ՓԱՆՈՍԵԱՆ

ԻԼԱՆԱԹ
Իլանաթըն սաթըրը 40 փարա տըր:
Կալաթասա Իքսիր խան Նօ. 41

40 ՓԱՐԱ.

ՏԱԽԻԼԻՅԷ

Եըլտըզ սէրայը պաղչէսինտէ պիր բասաթխանէ թէէսիսի իչին, Թարաֆը հազրէթի Բատիշահիտէն չէրէֆսատուր խաթըրատէյի սէնիյէ մուճիպինճէ, բասաթխանէ միւտիրի Գումպարի էֆէնտի Թարաֆընտան ամէլեաթա պաշլանըլմըշ, վէ գուպպէնին ինշասը իչին, օթուզ գատար Թէրսանէ ամէլէսի, կէրմիւէթլէ չալըշմագտա պուլունմուշլար տըր: Մէզքիւր բասաթխանէնին եագընտա ինշաաթը խիթամ պուլաճագ, Բարիսէ վէ Լոնտրաեա սիբարըշ խուրյէն ալէաթլարըն՝ տէրունինէ վազ խուրէպիլէճէկլի մէմուլ տըր:

—Շարգի Րումէլիտէն ալընան խապէրլէրէ կէօրէ, օրատա «ինթիխապ» վէ «կէնճ» նամլարընտա իքի ֆըրգա մէվճուտ օլուպ, պիրինճիսի՝ վալիի սապըգը միւտաֆաա վէ իլթիզամ իթմէքտէ իքէն, պու պատտէ ատէմի մուվաֆֆագըյէթի խուզէրինէ, վալիի լահըգըն թասավվուրաթը ալէյհինտէ հարէքէթէ պաշլամըշ, հալպու քի իքինճի ֆըրգա՝ վալինին լէհինտէ իսէ տէ, պունուն իչին տախի Րուսիանըն ալէթի օլտուղու, վէ էսասը «Պուլկարիսթան՝ Պուլկարլարա օլմագ կէրէք տիր» սէօզլէրինտէն իպարէթ պուլունտուղու սէօյլէնիլմէքտէ իմիշ:

—Տէրգօսուն ահվալը սըհհիյէսինի թահգըգ իթմէք իւզրէ, մահէլլինէ կէօնտէրիլմիշ օլան սըհհիյէ գօմիսիօնունուն բաքօրթօսունա կէօրէ, Հաալըմ քէօյիւ ասքէրի խասթախանէսինտէ 57 խասթա պուլունուպ, 40 նէֆէրի, նէօպէթ իլէ կէլէն սըթմատան թութուլմուշլար, վէ տիկէր 17 սի, պուլաշըգ օլմաեան խասթալըգլարա միւպթէլա օլմուշլար տըր: Մէզքիւր խասթախանէ թապիպլէրի միւթէատտիտ սըթմա վուգուաթըընըն՝ պաշլըճա, Տէրգօս կէօլինէ եագըն պազը մահէլլէրին պալչըգ օլան եէրլէրինտէ ասաքիրի Շահանէ իգամէ խուլունմալըլէ հուսուլէ կէլէն թէաֆֆինաթըն նէթիճէսի օլտուղունու պէեան իթմիշլէր տիր, ֆագաթ սէբատքէր բաշա հազրէթլէրինին էվամիրի խուզէրինէ, ասաքիրի մէրգումէ օլ մուզիրր մահէլլէրտէն չէքիլէլիտէն պէրի տիր, սըթմա վուգուաթը խայլիճէ թէնէզզիւլ պուլմուշ տուր: Նա՛լը քի 25 կիւնտէն պէրի եալընըզ իքի վէֆիեաթ օլմուշ տուր:

Տէրգօս կէօլինտէն եարըմ սաաթ ուզագտա վագը պիր թէբէ խուզէրինտէ օլուպ, սու գումբանեասը ամէլէսինին մահէլլի իգամէթի պուլունան Տաեէ-գասըն գարիեէսինտէ, սըթմատան թութուլմուշ օլան խասթալարտան անճագ չէնտ նէֆէրի պուլունուպ, մահէլլի մէզքիւրտէ սու գումբանեասը Թարաֆընտան, տէօրթ օտաեը շամիլ օլարագ պիր խասթախանէ ինշա խուլումիշ տիր: Իշպու խասթախանէտէ ալթը նէֆէր խասթա էսիրքիրաշ օլուպ, պունլար, տօգթօր Թէրզիեան Թարաֆընտան թէտավի խուլումագտա տըրլէր: Մէմուր օլան գօմիսիօն աթըպպասը՝ մէզքիւր խասթալարը զիեարէթ իթտիքլէրինտէ, իշպու խասթալարտան, Մուչլու Գօսթինին 4 այտան պէրու սըթմատան թութուլտուղու կիպի, Մուչլու Մէլգօնուն տախի քէզալիք սըթմատան, վէ Ալօնուն՝ պաշ աղրըսընտան թութուլտուղլարը, վէ Մուչլու Գասպարըն, մէմլէքէթինտէ իքէն սըթմատան միւզտարըպ օլուպ, Տէրգօսա մուվասալէթինտէ տախի պու խասթալըղըն թէքրար պաշ կէօստէրտիկի, վէ տիկէր Մուչլու Մէլգօնուն սըթմաեա վէ Մուչլու Գէօրգուն իսհալա, վէ պունլարտան մաատա, խասթախանէնին Միչէլ նամ խըզմէթքեարընըն, վագըթ վագըթ թութան սըթմաեա տուչար օլտուգլարը անլաշըլմըշ տըր:

Խուլասայի քէլամ, մէզքիւր բաքօրթօտա, օլ Թարաֆլարտա գաթան իլլէթի սարիեէ էսէրի պուլընմաեըպ, օլ պապտէ չայի օլան Թախտիչի էզհանը մուճիպ հավատիսլէրին քիւլլիեէն պի ասլ ու էսաս խուտուկի իշար գըլընմըշ տըր:

—Իչիլթիտիկիմիզէ նազարէն, Մէճմուայը Ախպար ղազէթասը պէյազ հինէ խոնաու օլունան [illegible] մատպաասի՝ չիֆայէն արզ օլունմուշ օլմասը իւզէրինէ, մէզքիւր ղազէթա Թաթիլ խուլումիշ, հալպու քի չիմտի ղազէթայի մէզքիւր սահիպի իմթիեազը՝ վէսիլէյի չիքեաեէթ ատտ օլունան նիւսխէսինտէ, չիֆայէն տէնիլտիկի եօլտա Թապիրաթ իսթիմալ իթմէմիշ, վէ հագգընտա ազվ օլունան իսնատաթ իսէ, սըրֆ ղարէզտէն նաշի պիր իֆթիրատան իպարէթ պուլունմուշ, չէօյլէ քի պու խուսուսու ուսուլէն Թէպէյյիւն իտէրսէ, պէհէմէհալ Թարաֆէյնտէն պիրիսի հագգընտա ճէզայի միւսթէլզիմ պուլունաճաղը միւսէլլէմաթտան օլմասընտան պաշգա իլէ, նէզարէթի ճէլիլէյի տախիլիեէեէ պիր գըթա իսթիտա Թագտիմ իթմիշ տիր: Պու հալտէ, իլէրուտէ ինքեար ու թէքզիպէ մահէլլ գալմամագ, վէ միւշթէքի հէր քիմ իսէ, բէսմէն օրթաեա չըգարըլարագ, օլ վէճհ իլէ ֆասլը տավա իթտիրիլմէք իւզրէ, էվվէլ էմիրտէ չիֆայէն մուգալ պուլան պիր չիքեաեէթին՝ բէսմէն կօգ րիրէ բալթ իթտիրիլմէսի լաղըմ կէլէճէկի տէրքեար տըր:

Հէր նէ հալ իսէ, միւշթէքի, եախօտ միւտտայի հէր քիմ իսէ օրթաեա չըգտըղտա, մատտէ պիր տէրէճէ գատար գօլայլանըր վէ ... եէրի գալմազ տէյի զանն իտէրիզ:

Պագալըմ, պու տավայը իլէրուտէ քի՛մ գազանաճագ տըր: Թապիրաթը ղալիպէ գուլլանմըշըմ տիեէն վէ խոտաա իտէն Մէճմուա՞մը, եօգսա «պիզէ պիլմէմ նէ՞ տէմիշ տիր» տիեէրէք չիքեաեէթէ կիտէն վէ ղազէթա նիւսխէսինի սէնէտ մագամընտա իպրազ իտէ՞ն մի:

Հազըրէթէն, պու տավանըն՝ ղարիպ պիր տավա օլաճաղը, բէվիչի հալտէն տախի անլաշըլմագտա տըր, չիւնքի պիր Թարաֆ «պէն արզ օլունան եօլտա պիր չիքեան սէօզ սէօյլէմէտիմ վէ եազմամըշըմ» տիեէրէք ինքեար, վէ պիրի ղազէթա նիւսխէսինի իպրազ իթտիկի հալտէ, տիկէր Թարաֆ իսէ, «պէհէմէհալ պունտա պիլմէմ նէ տէնիլմիշ տիր» տիեէրէք իտտիա իլէ, օ տա պիրի ղազէթայը իրաէ իլէճէքտէ, վէ չու իտտիաեը իսպաթ իչին ղազէթա գարանիմագտա տըր:

Հալպու քի, ղազէթա գարանիմասը՝ միւճէրրէտա գապահաթը միւտէլլիլ օլամաեըպ, իշ տավաեա տիւշտիւկիւ կիպի, իսպաթ ու Թաստիգէ միւհթաճ գալըր:

Շուրասը տախի սահիհ տիր քի, էկէրչի ղազէթա հագգը չըգարտա, զարար ու զիեան տավասը խուսուսիւ վէ սէպէպ օլունար եիֆաեա մէճպուր օլուրլար, չիւնքի գանուն ու նիզամ նազարընտա չու եա պու եօգ տըր: Հէր քես սաեէսի ատալէթմաապէյի ճէնապը Բատիշահիտէ միւսավի տիր, վէ հիչ պիր վագըթ պունճա սէնէլէրտէն պէրու իքի պիրիպիրինէ մուխալիֆ օլան Թարաֆտան պիրիսինին եալընըզ գավլի միւճէրրէտի իլէ տիկէր Թարաֆ մահքիւմ վէ միւճազաթ օլունամազ:

Իշթէ պիզիմ պու պապտէ պիլտիկիմիզ չիմտիլիք պու գատար օլուպ, իլէրուտէ պու աճայիպ վուգուաթ հագգընտա տահա զիեատէ սահիհ վէ մուֆասսալ մալումաթ ալընտըղընտա, պի Թարաֆլըղա ռաապէթէն նէշր իտէճէկիմիզի չիմտիտէն պէեան իտէրիզ:

—Եէմէնտէն ալընան մալումաթա կէօրէ, միրալայ Րէֆիգ պէյին Թահթը գումանտասընտա պուլունան օն Թապուր ասաքիրի նիզամիեէյի չահանէ, Հաճէ ճիվարընտա Թէհաչչիւտ իտիպ, եօլլարըն պօզուգլուղունտան վէ սայիր մէվանիի Թապիիյէնին հայլուլէթի հէրարէթի չէմսին չիտտէթինտէն տօլայը պիր չօգ միւչքիլաթա Թէսատիւֆ օլունուր իսէ տէ, ասաքիրի չահանէնին չէճաաթ վէ պէսալէթի միւսէլլէմէսի, վէ գումանտանլարըն էհլիյէթ վէ տիրայէթի, պու մէվանիին քեաֆֆէսինէ ղալէպէ իթմիշ տիր: Մուսթաֆա էֆէնտի իւչ Թապուր իլէ Սուտատան Շէրէֆէտտինի տէֆ վէ Թարտ վէ ֆիրարա իճպար իթտիքտէն սօնրա, օրատան հարէքէթլէ, Ամրանտան տիկէր իւչ Թապուր իլէ հարէքէթ իտէն Իսմայիլ պէյ իլէ պիրլէշիպ, Քէհլան ճիվարընտա Րէֆիգ պէյէ իլթիհագ իթմիշ, վէ իւչ գըթա տաղ Թօբու իլէ աթէշէ պաշլաեըպ, Հաճէ գուրպինտէ իսթիհքեամ ալթընտա պուլունան աշլար իւզէրինէ հիւճում իլէմիշ, վէ իսթիհքեամաթը խայլի տէօյտիւքտէն սօնրա, էօյլէն վագթը ասաքիրի չահանէ ըրճաթ եիւզիւ կէօսթէրիպ, աշլար պու մանօվրատան ալտանարագ, Թէագիպ նիյէթիյլէ, իսթիհքեամաթտան սահրաեա էնմիշ օլտուգլարը կէօրիւլտիւքտէ, տէրհալ ասաքիրի չահանէ եիւզ չէվիրիպ, հիւճում կէօսթէրմիշ, վէ աշլար բէրիշան հալտէ ֆիրարէ եիւզ թութուպ, Հաճէտէ տուրամաեաճագլարընը անլաեարագ, Զաֆէրէ իլթիճա, վէ ասաքիրի չահանէ մուզաֆֆէրէն Հաճէյի զապթ իթմիշլէր տիր: Ասքէրտէն եիւզ քիշի Թէլէֆ օլմուշ տուր:

Զաֆէրին մուհասէրէսիյլէ զապթը, պիւեիւք չարտա Թօբլարա միւհթաճ օլուպ, պիւեիւք չարտա Թօբլարըն նագլի իսէ, Զաֆէր ճիվարընըն ղաեէթ սարբ օլմասընա մէպնի իմքեանսըզ տըր: Հալթթա Մուսթաֆա Ասըմ բաշա հազրէթլէրի զէմանընտա նագլ օլունամաեան պիւեիւք չարտա պիր Թօբ Թէրք օլունարագ, Արապլարըն էլինէ կէչմիշ վէ գում ալթընտա կիզլէնիլմիշ իսէ տէ, Իսմայիլ Հագգը բաշա հազրէթլէրի, մէզքիւր Թօբու պուլարագ, զապթ պույուրմուշ տըր:

Զաֆէրին եալընըզ տար վէ կէչիլմէսի կիւճ պիր կէչիտի օլուպ, պուրասը Թահթը մուհասէրէէ ալընապիլիր իսէ տէ, Շէրէֆէտտին իլէ Միւնատի չէյխի վէ ավէնէլէրի սուսուզլուղա ալըշգըն օլտուգլարընտան, միւտտէթի մէտիտէ մուգավէմէթ իտէպիլէճէքլէրի միւհթէմէլ տիր:

Պու մուհարէպէտէ ասաքիրի չահանէնին Թէլէֆաթ վէ մէճրուհաթը, անճագ ալթմըշ նէֆէրտէն իպարէթ պուլունտուղու, Հիւտէյտատան եազըլըեօր:

—Շարգի Րումէլի վիլաեէթի ալիյէէ միւտիրիեէթի, տիվանը մուհասէպաթ հուգուգ չիւպէսի ազասընտան Աթէֆան Պօպչօֆ էֆէնտիեէ Թէվճիհ պույրուլմուշ տուր:

—Պասրա վալիի ճէտիտինին Թայինինէ գատար, վիլաեէթին խասրէյի ումումի, պա իրատէյի սէնիյէ, Պաղտատ վալիսի Թէգաէտտին բաշա հազրէթլէրինին իւհտէլէրինէ իհալէ վէ Թէվճիհ պույրուլմուշ տուր:

—Թէրսանէյի ամիրէտէ իմալ օլունան եանկըն Թուլումպալարընտան պիր տանէսի, պու քէրրէ իքմալ օլունարագ, պաշդիրէ նէզարէթինտէ պուլունան նիւմունէ Թապուրու պինպաշըը Մէհէմմէտ պէյ էֆէնտիեէ Թէսլիմ գըլընմըշ կիպի, օլ ճիհէթտէ զուհուր իտէճէք հարիգլէրէ տախի կիթմէլէրի իչին, միրի միւմալէյհէ Թէնպիհաթը լազըմէ վէրիլմիշ տիր:

—Զարչէնպիհ կիճէսի, Սթամպօլտա Ճըրճըր ճիվարընտա Հայտար մահէլլէսինտէ ախչապ պիր խանէտէն աթէշ զուհուր իտէրէք, իթթիֆայինէ սիրաեէթլէ, Թագրիպա 20 պապ խանէ միւհթէրէգ օլտուղու հալտէ պաստըրըլմըշ տըր:

—Պու սէնէ Անատօլունուն հէր Թարաֆընտա մահսուլաթ ֆէվգէլատէ պէրէքէթլի օլտուղունտան, Էրզրում վէ Թրապիզօն բիճաղլարընտա պուղտայըն վէ ունուն ֆիյաթը զիեատէսիլէ Թէնէզզիւլ պուլմուշ տըր:

—Թէսալիատան 43 իսլամ ֆամիլեասը Տէրսաատէթէ կէլէրէք, պունլարտան էքսէրիսի Անատօլու Թարաֆլարընա կէօնտէրիլմիշլէր տիր:

— Պօղազ-իչինտէ Սարը-եարտա պիր բօսթախանէ քիւշատ օլունուպ, իշպու բօսթախանէտէ, տախիլ վէ խարիճ իչին, ատի վէ Թէահհիւտլիւ մէքթուպլար գապուլ վէ սէվգ օլունաճագ տըր:

— Էյիւպ իսքէլէսինտէ օլան 16 նիւմէրօլու վափօր տէրունինտէ սիկարա քեաղըտը սաթան Ավրամ նամ չօճուգ, էվվէլքի կիւն Տէֆթէրտար իսկէլէսի էօնլէրինտէ տէնիզէ տիւչիւպ ղայպ օլմուշ, վէ տիւնքի կիւն նաշը չըգարըլմըշ տըր:

— Բազար կիւնիւ Ֆլօրիատա, 500 գատար էհալի էյլէնմէքտէ իքէն, եիւզ գատար ամէլէ կէլէրէք, գաֆալարընը տիւմանլարըգտան սօնրա, էհալիյի մէրգումէ իւզէրինէ Թիւֆէնքլէրիյլէ աթէշ իթտիքլէրի, վէ պինչարէլէրտէն օն նէֆէրինէ սաչմալար իսապէթ իթտիկի կիպի, պիր Թագըմ գատընլարըն տախի, գօրգուլարընտան պաեըլտըգլարը, Թարիգտէ օգունմուշ տուր:

— Եէմէն գըթասընտա պիր խայլի ասարը աթիգա մէվճուտ օլուպ, վագըթ պէ վագըթ օլ Թարաֆլարը կէզէթ իւ կիւզար իտէն Ավրուպա Եէհուտիլէրին պուլտուգլարը ասարը աթիգայը, քէօյլիւլէրին վէ Արապլարըն էլլէրինտէն ճիւզի պիր պէտէլ իլէ ալըպ, Ավրուպաեա նագլ իթտիքլէրի, վէ պու ասարը աթիգատան, մէրմէրտէն եափըլմըշ պիր հէյքէլ պաշը՝ Բարիս միւզէխանէսինէ 15 պին ֆրանգա, վէ հրուֆը համիրիէ իլէ մունաղղաշ պիր էսէր՝ Վիէննաեա 35 պին ֆիօրինէ սաթըլմըշ օլտուղու, վէ միւթէվէֆֆա Մ. Շաբիրէ նամ զաթըն, պիր խայլի ասարը աթիգա Թօբլաեըպ կիթտիկի կիպի, պու տէֆա եինէ Ավստրիատան պիր Եէհուտի կէլէրէք, հրուֆը համիրիեէ իլէ մունաղղաշ պուլտուղու լէվհալարը վէ իսլամիեէթին զուհուրինտէն ագտէմ զէմանա մէնսուպ օլան ասարը սայիրէյի Թօբլամագտա իտուկի, վէ Սանաատան 60 սաաթ մէսաֆէտէ պուլունան Սապա պէլտէսի խարապալարը արալարընտա քիւլլիեէթլի գիզըլմէթ ասար պուլունտուղու, վէ Ամրան եօլունտա հալէա ղայէթ ճէսիմ վէ բէք եիւզէլ պիր հէյքէլ մէվճուտ իսէ, վէ Իսմայիլ Հագգը բաշա հազրէթլէրի զէմանընտա պազը ասար Տէրսաատէթ միւզէխանէսինէ կէօնտէրիլմիշ իսէ տէ, չիմտի տախի պիր մէմուրը մախսուս իզամ պույրուլուր իսէ, բէք չօգ ասարը աթիգանըն էճնէպիլէր էլինտէն գուրթարըլմըշ օլաճաղը Հիւտէյտատան եազըլըեօր:

—Քիւրտիսթանտա բէք չօգ մատէնլէր պուլունտուղու էօթէտէն պէրու մալիւմ օլտուղունա մէպնի, Պիթլիս վալիսի Ֆիքրի բաշա հազրէթլէրի, քէշֆ օլունան մատէնլէրտէն պիրէր նիւմունէ կէօնտէրիլմէսինի, տախիլի վիլաեէթտէ պուլունան մէմուրլարա էմր ու իշար իլէմիշ, վէ պիր խայլի Թարաֆտան նիւմունէլէր կէօնտէրիլմիշ տիր:

Պիթլիստէն Սըէրտէ գատար Թէսվիէ օլունան եօլ իւզէրինտէ իքի մահէլլտէ քիւքիւրտ մատէնի քէշֆ օլունմուշ իսէ տէ, հասըլաթ՝ մէսարիֆաթը Թասֆիեէյի գարշըլամաճաղը, միւհէնտիսի վիլաեէթ Թարաֆընտան պիլտիրիլմիշ տիր:

—Եանեատան ալընան խապէրլէրէ կէօրէ, մաղը հալի էֆրէնճինին օնունճու կիւնիւ վէ կիճէսի, բէք չիտտէթլի տօլու վէ եաղմուր տիւշէրէք, Եանեա, Բրէվէզա վէ Արկիրօգասթրօ նահիյէլէրինին պաղլարը քեամիլէն խարապ օլմուշ տուր: Պաղ պօզումլարընտան մէմուլ օլունան մուհասէնաթ կէօրիւլմէտիկինտէն, Եանեա չէհրինտէ, չարապըն ֆիեաթը իւսթէ գօյմաեա պաշլամըշ տըր:

Զակօրի գարիէէլէրինտէ իսէ, պաղը հայտուտ ֆըրգալարը զուհուր իյլէ, Մօնաստէրի գարիէէսինտէն իքի գատըն իլէ պիր Թալիպ տաղա աչըրըլմըշ, վէ պունլարըն Թախլիսի իչին պէտէլէն ագչէ իսթէնիլմիշ տիր: Հիւքիւմէթի մահէլլիէէ, մէրգումլարըն պիչարէլէրին գուրթուլմասընտան սօնրա, հայտուտլարըն էմրի Թաագիպինէ միւպաշարաթ իլէյէճէքէ տիր:

ԹԷԼԷԿՐԱՖԻՅԷ

Շանկայ, 17 սէպտ.

Իքի պին նէֆէրտէն իպարէթ Ֆրանսըզ միւֆրիզէսի, Ֆուգուի էհալէթինին Մինկ-Զինկ չէհրինին չըմալ Թարաֆընտա քեաէյին Թինկ-հայ պօղազընտա չըգարըլարագ, օրատա Թէհաչչիւտ իտէն Չին ասքէրի իւզէրինէ տէրհալ հիւճում իթմիշլէր, վէ չէտիտ պիր մուհարէպէտէն սօնրա, Ֆրանսըզլար մուզաֆֆէր օլմուշ, վէ Չին ասքէրի, Թէլէֆաթը քէսիրէ վէրէրէք, բէրիշան խոլմուշ տըր:

Չին ասքէրի, չիմտիքի հալտէ բիւճաթ իթմէքտէ տիր:

Պէթէրսպուրկ, 17 սէպտ.

Ալմանիա իմբէրաթօրու, պու սապահ Պէրլինէ միւթէվէճճիհէն հարէքէթ իթմիշ տիր: Րուսիա վէ Ավստրիա իմբէրաթօրլարը, մէվգիֆէ գատար միւչարիլէյհէ րիֆագաթ իթմիշլէր, վէ մէվգիֆտէ, միւչարիլէյհիմ իմբէրաթօրլար՝ ղաեէթ տօսթանէ պիր սուրէթտէ պիրպիրլէրիյլէ մէտալաշմըշլար տըր:

Սօֆիա, 18 սէպտ.

Պուլկարիսթան հիւքիւմէթի, Վառնա վէ Րուսճուգ տէմիր եօլու ահվալինի Թէտգիգ իթմէք իւզրէ պիր գօմիսիօն նասպ իթմիշ տիր:

Մարսիլեա, 18 սէպտ.

Պու կիւն գօլէրատան 7 վէֆիեաթ օլմուշ տըր:

Րօմա, 18 սէպտ.

Պու կիւն Նաբօլիտէ, գօլէրատան 283 վէ մահէլլի սայիրէտէ 74 քիշի էօլմիւշ տիր:

ԱԶԳԱՅԻՆ

ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

(5428 Նէ-Էէդրէ Դ-էշյեէ)

Հէր սէմթին քէնտի քիլիսէսի իլէ քէնտի մէքթէպի վար տըր, Գալաթա տա պիր սէմթ, վէ հէմ տէ բէք պիւյիւք պիր սէմթ տիր, չիւնքի պէշ օն պին նէֆէր ղարիպլէրէ պիր մահէլլի թէայեիւշ վէ պիր մէրքէզ օլմուշ տուր, վէ մէղքիւր քիլիսէ տէ, անլէր սայէսինտէ օլ գատար վագըֆ սահիպի օլմուշ տուր, վէ թապիաթիյէ, մէղքիւր իրատլարտան, հէր քէստէն զիեատէ անլէր իսթիֆատէ իթմէլի տիրլէր, վէ օրանըն մէքթեպինտէ քէնտի էվլատլարը օգուտմալը տըրլար։ Թաշրալըլար, Գալաթատա, պիր թագըմ քէնտի կէլէն գանունիլէր իչին տամըզլըգ տէկիլ տիրլէր քի, օնլար թօրլասընլար վէ եախօտ վիրսինլէր տէ, քէնտիլէր տէ քէյֆիլէրինէ սարֆ իթսինլէր. էմմա պու կիւն, եէրլի օլարագ, խասքէօյ, Օրթաքէօյ վէ Սամաթեա վէ եախօտ էմնալի գատար ֆամիլեա եօգ իմիշ, պունտա հիչ պէյիս եօգ տըր, ազ վէ չօգ, հէր գաչ ֆամիլեա օլուր իսէ օլսուն, էլվէրիր քի Գալաթատա իսքեան իթմէքտէ տիրլէր։ Էյուպատա, Գուզկունճուգտա վէ տահա սայիր մահէլլէրտէ, օլ գատար տախի եէրլի ֆամիլեա պուլունմատըզը մէյտանտէ իքէն, քիմսէ գալգըպ տա, քիլիսէլէրինէ վէ մէքթեպլէրինէ գարըշմագ իսթէմէքտէ տէկիլ տիր, չիւնքի սէպէպ վար տըր, վէ սէպէպի տէ պաշգա պիր շէյ օլմայըպ, իլա Գալաթատա բարա վէ ագարէթ պուլունմասը տըր, եօգսա, քիմսէ լագըրտըզը պիլէ իթմէզ, վէ պունտան տա գաթինազար, օրատաքի թաշրալըլար, կիւնտէն կիւնէ ֆամիլեալարընը տա կէթիրմէքտէ տիրլէր, վէ սայիր եէրլէրտէն տէ ֆամիլեալար կէլէրէք, պիր թարաֆտան արթմագտա տըր, վէ արթաճագ տըր, չիւնքի Գալաթա՝ Գալաթա տըր, բայիթախթընէն պիւյիւք իսկէլէսի վէ պինանէն ալէյհ էն պիւյիւք իշ վէ ախազ ու իթմէրքէզի տիր։ Թէքարէն վէ թէքրարէն սեօյլէրիզ, քիմսէյնին օրաեա մահլուլ նազարըյլա պագմաեա, վէ թաշրալըլարա թահգիր վէ զաարըլըգ իթմէկէ գէրբէ գատար հագգ ու սալահիյեէթի եօգ տուր, պիզ տէ թաշրալըբզ, պու կիւնտէն, թաշրալարը պիր Հայ օլտուղուզուգա, երեսփոխանլըգ վէ ղազէթաճըլըգ սըֆաթըմըզը տա իլավէ իտէրէք, ալէյնէն, հէր քէսէ պիր իպրէթ վիրմէք իւզրէ, ալէմ նէզալինտէ, պիր ագճէսինէ վէ գէրբէ գատտէ, պիր ագճէսինէ վէ գէրբէ գատար հագգ ու հուգուգունա թօգունուլմասընա գարշը բրօթէսթօ իտէրիզ. էմմա, մահէլլի մէզգուրուն, պիր հօճալըգ մէքթէպի օլմասընա, վէ սէնէվի 800 լիրա կէլիրինին տէ, մէղքիւր մէքթէպէ թախսիս գըլընմասընա, վէ չիմտիքի շակիրտանընը քեաֆֆէսինին վէ եախօտ պիր թագըմընը տաղըրըլմասընա, իսթէր բաթրիդլէր, իսթէր մէճլիսլէր, վէ հաթթա իսթէր ընդհանուր ժողով թարաֆընտան ըէյ վէ գարար վիրիլիր իմիշ, ասլա հագգլարը օլամազ, ասլա գապուլ օլունմամալը տըր։ Գալաթանընը քիլիսէ վէ մէքթէպինէ, անճագ օրատա, էհալիտէն սէյիրմիշ օլան քիլիսէ մէճլիսի, եանի թագական խորհուրդ գարըշմալը տըր, էմմա թագական խորհուրդա իչինտէ օտա պաշը, պէքճի, համմալ վէ սայիրէ տախի պուլունուր իմիշ, վարսընը պուլունսուն, օնլարընը իչէրինտէ, չիմտիքի իմատակլարտան չօգ զիեատէ էհլիյեէթլի, լիեագաթը, քեամիլ, թէճրիպէքեար վէ սահիհէն ազգասէր վէ ուսումնասէր զաթլար վար տըր, վէ անլէրին չօճուգլարը իչէրինտէ տէ, էօյլէ իմատակլարտան չօգ զիեատէ ֆայիտէլի չըրագլար եէթիշճէքլէրինտէ շիւբհէ եօգ տըր. էվվէթ, Գալաթանընը բարաը մահլուլ տէկիլ տիր, էկէր միլլէթէ հօճալըգ մէքթէպի լազըմ իսէ, կէօզլէրինի Գալաթանընը իրատլարընա տիքմէյիպ, իլա ագլէ վէ ինանֆա մագրուն պիր սուրէթտէ թէտարիք իթմէքլիկի տիւշինսիւն, վէ հէմտէ տահա զիեատէ միւնասիպ պիր մահէլլտէ վէ էպնիյեէտէ աչընը։

Վէ հէմտէ, հիչ պիր սէմթտէ օլմատըզը, վէ Սահմանադրութիւնա տախի տապան տապանա զրտա պուլունտուղու թագտիրտէ, եալընըզ Գալաթատա, եէտի սէքիզ սենէտէն պէրու, հէր նասըլ իսէ, եաբըլմըշ վէ դարմըշ պուլունան օլ կալուածոց Հոգաբարձութիւն տէնիլէն քէյֆի չախսի վէ պաշը պօզուգլուգ հէյեէթի տէվամ իթմէքտէ տիր. Թաղական խորհուրդ վէ էհալի, հագգըյլա տէֆթէրլէրի վէ էվրագլարը էլէրինտէն ալմալը տըր. ալմամագ աեբպ տըր, թաղականլըգ վէ էհալիլիք չանընա, նամուսունա վէ հուգուգունա գարշը տըր, չիւնքի հիչ պիր եէրտէ էմնալի եօգ տուր. նասըլ քի սեօյլէտիք, Սահմանադրութիւնա տախի գարշը տըր. պու հալտէ գալմագ, սահիհէն մահլուլ վէ եէթիմ հալինտէ օլմագլըզը, վէ, կիւեա Գալաթատա, նէ եէրլիլէր վէ նէ տէ թաշրալըլար իչէրինտէ, քէնտի մալլէրինի վէ միւքլէրինի իտարէեէ միւգթէտիր հիչ պիր ատէմ եօգ տուր տա, բաթրիգխանէ համիլիք վէ վասիլիք իտէրէք, քէմալի մէրհամէթինտէն նաչի, պունլարը. Կալուածոց Հոգաբարձութիւն նամը՝ լա, խարիճտէն իւչ քիչիեէ իհալէ վէ թէսլիմ էյլէմիշ տիր տիմէք տիր քի, արթըգ Գալաթա էհալիսի իչին, պունտան տա զիեատէ պիր քիւչիւքլիւք օլամազ, վէ հաթթա, չիմտիտէն, մէղքիւր Գալաթա մէքթէպինին գաբուսու իւզէրինտէքի թաչտա եաղըլմըշ օլան «կեդրոնական» լուղէթի սիլինմէլի, վէ եաղընը «վարժարան Գալաթիոյ» եաղըլմալը տըր։

Պու խուսուսու պէր թարաֆ իլէ, ասըլ էսասը մատտէէ, եանի չիմտի միլլէթիմիզտէ պիր հօճալըգ մէքթէպինտէն չըգաճագ հօճալարընը էն զիեատէ էօյրէնէպիլէճէքլէրի իսէ, հալիյլէ պաշըճա հայճա վէ եախօտ հայճա իւզէրինտէ օլաճագ տըր, չէօյլէ քի, տէրսլէրինի թէքմիլ իտիպ տէ, հօճալըգ չէհատէթնամէսի ալարագ տիշարը չըգանլար. հիչ պիր պէյլիք մէքթէպլէրինտէ վէ պիւյիւք մէքթէպլէրտէ հօճալըզա գապուլ օլունմամաեաճագլարընտան, օլսալար օլսալար, պիզիմ ծաղկոցլարտա վէ եախօտ նախակրթարանլարտա պիրէր տեսուչ, անօրէն, վէ դասատու օլապիլէճէքլէր տիր, վէ տէ եախօտ, պունլարտան պիրինի եաբմաեարպ, վէ զիմ իլէ անըն արասընտա պիր սուրէթ պաշգա պիր իշ տէ պուլամատըգլարընտա, եա վարդապետ վէ եա տա քահանայ օլմագլըզա մէճպուր օլաճագլար տըր քի, հէր գանղսինիտէ օլսալար, զէվալլըլար, բէյնիր էթմէք իլէ կէչինէպիլմէքլիքտէն էօթէեէ կէչէմէեէճէքլէր տիր. Իչթէ իսպաթը տա մէյտանտա տըր, պիզ գավիէն իտտաա իտէրիզ քի, պու զէվալլը թագրմարընը հալէրիլիէրուտէ, չիմտիքինտէն զիեատէ իյի օլամաեաճագ տըր. հայը՞ֆ քի, չիմտի եէրիմիզ միւսաատէ իտէմէեէճէկինտէն, անընտա սէպէպլէրինի պէեան իտէմէյիզ, ֆագաթ, ինչանալարա եագընտա անլտա պիլտիրիրիզ։

Իչին հալի վէ իսթիգպալի անճագ պունտան իպարէթ օլաճաղը զահիրտէ իքէն, արթըզ այրըճա հօճալըգ մէքթէպի քիւչաը իչին պու գատար խահիչէ վէ թէլաշա պիր լիւզում կէօրէմէեօրուզ, էմմա, ծաղկոցլար վէ եախօտ նախակրթարանլար իչին, հօճալըգ տէրսինին տահա զիեատէ լիւզումու վար տըր, չօճուգլարա, քիւչիւքլիւքտէ, տահա զիեատէ իյի պագըմալը տըր տէնիլիր իմիշ. օնու տա գապուլ վէ իգբար իտէրիզ, էվվէթ էօյլէ տիր. լաքին, եալընըզ օլ գատարը իչին, նէ օլ գատար թէլաշա, վէ նէ տէ օլ գատար մէսարիֆէ իհթիեաճ եօգ գատար, օլ գատարընը պիզ, պու կիւնտէն պաշլաեարագ, քէք գօլայ սուրէթտէ իճրա իտէպիլիրիզ, չէօյլէ քի, քեաֆֆէյի պիւեիւք մէքթեպլէրիմիզտէ, պիր տէ հօճալըգ տէրսի իլավէ գըլընտըզընտա, միւրատ օլունան սէմերէնին հուսուլէ կէլէճէկի պի իշթիպահ տըր։ (Ցեվամ)

ԽԱՐԻՃԻՅԷ

Ռուսիա իլէ Ավսթրիանընը իթթիֆագը հագգընտա Բէշթեր Լոյտ նամ Մաճար զաղէթասընտա պէր վէճհի աթի միւթալաաթ օգունմուշ տուր.

«Ռուսիա իլէ Ավսթրիա պէյնինտէ հասըլ իտիլէճէք իթիլաֆ հագգընտա, Մաճարիսթանտա հէր նէ գատար ատէմը թէվէճճիհ պագի իսէ տէ, էկէրչի միւսթագպէլտէ, Ռուսիա իլէ սուլհէն եաշաեապիլէճէկիմիզ տայիր ճիզճէճ իւմիտիմիզ օլսա, իտի բէք պիւեիւք ֆէտտաքեարլըգլարա գաթլանարագ. մէղքիւր իթթիֆագը էվվէլ պէ էվվէլ պիզ միւտաֆաաեա միւսարաաթ իյլէր իտիք. Հալպու քի, Ռուսիատա, սօն Օսմանլը վէ Ռուսիա մուհարէպէսինէ օէպէպիեէթ վիրէն էֆֆէքեար վէ մէյլեաթ պագի օլտուգճա, պիզիմ, եանի Ավսթրիա իլէ Ռուսիա արասընտա հուսուլի միւսալէհա գապիլ օլամազ, վէ պիզ, քէնտի մէնաֆիիմիզի, Ռուսիանընն մէնաֆիինէ թապի գըլմատըգճա, վէ եալընըզ պէտպաթի պիր մուհարէպէտէն սօնրա զայպ իտէպիլէճէկիմիզ չէյլերի, ասլա թիւֆէնք աթմագտըզընն թէրք իթմէտիճճէ, պիզիմ իլէ Ռուսիա տէվլէթի միյանէսինտէ սուլհ ու սալահ հուսուլէ կէլթիրիլմէզ։ Մալիւմ վէ աշիքեար տըր քի, Ռուսիատա հէր հիւքիւմէթի միլլեէ, բանսլավիզմ էֆքեարըյլա մութթասըֆ օլուպ, Շարգա տողլու թէվսիի միւք իթմէք արզուսու իսէ, Զարլարընն ասարը գատիմէսինտէն պուլունմագտա տըր, վէ հաթթա օ արզու՝ Ռուսիա էհալիսինին գանը յլա տախի միւլէմմա օլմուշ տըր, վէ պունտան գաթինազար, Ռուսիա, էր եա կիճ, վէ իսթէեէրէք եախօտ իսթէմէեէրէք, Պալգան իմարէթլէրինին կիւեա հիւբրիեէթի իլէ պաշլաեան վէ տէվլէթի Օսմանիեէճէ մազարրաթը տէրքեար օլան բօլիթիգա հարէքէթինտէ տէվամ իթմէքլիկի տէ մէճպուր պուլունաճագ տըր։

«Պու արզուլարընն թէվսիինի մէնն իտէպիլէճէկիմիզտէ, վէ քէնտի մէնաֆիյի հաեաթիեէմիզի թէհլիքէեէ գօյմագտըզընն, Ռուսիաճա իսթիրազամահէլլ օլմաեաճագ սուրէթտէ, պիզիմ իլէ անընն արասընտա պիր սուրէթ թիւֆէնք աթմագտըզընն թէրք իթմէտիճճէ, պիզիմ իլէ Ռուսիա տէվլէթի միյանէսինտէ սուլհ ու սալահ հուսուլէ կէլթիրիլմէզ։ Մալիւմ վէ աշիքեար տըր քի, Ռուսիատա հէր հիւքիւմէթի միլլեէ, բանսլավիզմ էֆքեարըյլա մութթասըֆ օլուպ, Շարգա տողլու թէվսիի միւք իթմէք արզուսու իսէ, Զարլարընն ասարը գատիմէսինտէն պուլունմագտա տըր, վէ հաթթա օ արզու՝ Ռուսիա էհալիսինին գանը յլա տախի միւլէմմա օլմուշ տըր, վէ պունտան գաթինազար, Ռուսիա, էր եա կիճ, վէ իսթէեէրէք եախօտ իսթէմէեէրէք, Պալգան իմարէթլէրինին կիւեա հիւբրիեէթի իլէ պաշլաեան վէ տէվլէթի Օսմանիեէճէ մազարրաթը տէրքեար օլան բօլիթիգա հարէքէթինտէ տէվամ իթմէքլիկի տէ մէճպուր պուլունաճագ տըր։

«Պու արզուլարընն թէվսիինի մէնն իտէպիլէճէկիմիզտէ, վէ քէնտի մէնաֆիյի հաեաթիեէմիզի թէհլիքէեէ գօյմագտըզընն, Ռուսիաճա իսթիրազամահէլլ օլմաեաճագ սուրէթտէ, պիզիմ իլէ անընն արասընտա պիր սուրէթ

Ռուսիա խանէտանը իմբէրաթօրիսի, սեպտ. ալաֆ. Ղնճի կիւնիւ, վիէննա եա վասըլ օլմուշ տուր։ Խանէտանը միւշարիլէյհիմիւն բիֆագ աթլարընտա, վլատիմիր, Ժօրժ վէ Նիգոլա նամ կրան տիւգլէր իլէ վիւքլատան թօրսթոյ, Բոսիէթ, Վանօվսքի վէ Վօրոնցօֆ-Ցաչգօֆ պուլունմուշլար տըր, վէ էհալի թարաֆընտան իհթիրամաթը ֆայիգէ կէօսթէրիլմիշ տիր։ Իմբէրաթօր վէ իմբէրաթօրիչա չէհրին ասքէրլէրինէ ըէսմի կէչիտ իճրա իթտիրիլտիքտէն սօնրա, քիլիսէլէրի վէ մէքթէպլէրի զիեարէթ իթմիշլէր, վէ էօյլէտէն սօնրա, Վարշավիաեա միւթէվէճճիհէն հարէքէթլէ, իրթէսի կիւն, Բրակա մէվգիֆինէ վասըլ օլմուշլար տըր։ Խարիճիեէ նազըրը Մ. տը Կիէրա՝ միւշարիլէյհիմա իլէ պիրլիքտէ օլմաեըպ, տօղրուճա Սքիէրնէվիսէ կիթմիշ տիր։ Մէվգիֆտէ, իմբէրաթօր վէ իմբէրաթօրիչաեը պիր չօգ հէյեէթի մէպուսէ գապուլ իտիպ իշպու հէյեէթլէր միեանընտա, մատամ Կուրգօնուն թահթը բիեասէթինտէ օլմագ իւզրէ, գատընլարտան միւէքքէպ պիր հէյեէթ տախի պուլունմուշ տըր։ Մէֆգիֆտէն Լազիէնսքի սերաեընա գատար միւմթէտ օլան ուզուն ճատտէ իւզէրինտէ խընճախընճ էհալի պուլունուպ, օն ատըմ մէսաֆէտէ, պիրէր թագըմ Ժանտարմա վէ բօլիս նէֆէրաթը տուրմագտա պուլունմուշլար տըր։ Իմբէրաթօր՝ պիր գաթօլիք վէ պիր օրթօտօքս քիլիսէլէրինէ կիրմէք իչին, իքի տէֆա տուրմուշ տուր։

Էօյլէն, 80·000 նէֆէր ասքէրէ իմբէրաթօր թարաֆընտան ըէսմի կէչիտ իճրա իթտիրիլիպ, իշպու ալայաթիտէքի սուրէթտէ կէչմիշ տիր։ Էօնտէն ժէնէրալ Կուրգօ վէ սօնրա իմբէրաթօրիչա իլէ էվլատլարընը համիլ օլան իմբէրաթօր արապասը, վէ իշպու արապանընն եանընտա վէ էթրաֆընտա, իմբէրաթօր իլէ մաեէթ Ցոէ Լազիէնսքիտէ սերաեընտա գատար միւմթէտ օլան ուզուն ճատտէ իւզէրինտէ խընճախընճ էհալի պուլունուպ, օն ատըմ մէսաֆէտէ, պիրէր թագըմ Ժանտարմա վէ բօլիս նէֆէրաթը տուրմագտա պուլունմուշլար տըր։ Իմբէրաթօր՝ պիր գաթօլիք վէ պիր օրթօտօքս քիլիսէլէրինէ կիրմէք իչին, իքի տէֆա տուրմուշ տուր։

Էօյլէն, 80·000 նէֆէր ասքէրէ իմբէրաթօր թարաֆընտան ըէսմի կէչիտ իճրա իթտիրիլիպ, իշպու ալայաթիտէքի սուրէթտէ կէչմիշ տիր։ Էօնտէն ժէնէրալ Կուրգօ վէ սօնրա իմբէրաթօրիչա իլէ էվլատլարընը համիլ օլան իմբէրաթօր արապասը, վէ իշպու արապանընն եանընտա վէ էթրաֆընտա, իմբէրաթօր իլէ մաեէթրաֆընտա, իմբէրաթօր իլէ մաեէթ Ցոէ Լազիէնսքիտէ սերաեընտա գատար միւմթէտ օլան ուզուն ճատտէ իւզէրինտէ խընճախընճ էհալի պուլունուպ, օն ատըմ մէսաֆէտէ, պիրէր թագըմ Ժանտարմա վէ բօլիս նէֆէրաթը տուրմագտա պուլունմուշլար տըր։ Պատէհու իմբէրաթօրիչա, արապատան աշաղըեա էնէրէք, պիր չատըր ալթընա կիթմիշ տիր։ Մէֆգիֆտէն Լազիէնսքի սերաեընա գատար միւմթէտ օլան ուզուն ճատտէ իւզէրինտէ խընճախընճ էհալի պուլունուպ, օն ատըմ մէսաֆէտէ, պիրէր թագըմ Ժանտարմա վէ բօլիս նէֆէրաթը տուրմագտա պուլունմուշլար տըր։ Իմբէրաթօր՝ պիր գաթօլիք վէ պիր օրթօտօքս քիլիսէլէրինէ կիրմէք իչին, իքի տէֆա տուրմուշ տուր։

Էօյլէն, 80·000 նէֆէր ասքէրէ իմբէրաթօր թարաֆընտան ըէսմի կէչիտ իճրա իթտիրիլիպ, իշպու ալայաթիտէքի սուրէթտէ կէչմիշ տիր։ Էօնտէն ժէնէրալ Կուրգօ վէ սօնրա իմբէրաթօրիչա իլէ էվլատլարընը համիլ օլան իմբէրաթօր արապասը, վէ իշպու արապանընն եանընտա վէ էթրաֆընտա, իմբէրաթօր իլէ մաեէթրաֆընտա, իմբէրաթօր իլէ մաեէթ Ցոէ Լազիէնսքիտէ սերաեընտ

գուլլանըլըը սիլահլարա պիր տախի միւրաճաաթ իթմէլիյիզ։ Սըզըրզիբէզիք նամ ղաղէթաճըլըն վէֆաթը հագգընտա տէվէրան խաէն շայիալարըն պիասլ ու էսաս օլտուղունու, վէ մէրգումպիզիմ աճըպպամըզը ղամազլատըղը էչին, քէնտիսինի պիզ թէլէֆ իթտիկլմիզի պէեան վէ իլան խաէրիզ։ Հիչ պիր խային՝ եագասընը պիզտէն գուրթարամաեաճագ տըր։

"Իշպու պէեաննամէտէն բէք չօգ նիւսխէ թապ խոլմիշ օլտուղու հալտէ, Սգարնիվիս մէրքէզ գօմիթէսի թարաֆընտան իմզա խոլմիշ տըր։

"Քէզալիք Վարշավիատան խապէր վէրիլտիկինէ կէօրէ, չըգան բազար կիւնիւ զապիթ էյալէթի կիյինմիշ օլան պիր Նիհիլիսթ, գարըշըլըա պիրլիքտէ մէվգիֆտէ թէվգըֆ խոլըէրէք, իչ գալէեէ կէօթիւրիւլմիւշ տիւր։"

Վարշավիատան, սեպտ. 9 թարիխիյլէ Վիէննանըն Թակպլաթ ղաղէթասընա պէր վէճհի աթի մալիւմաթ պիլտիրիլմիշ տիր։

"Զար իլէ պիրլիքտէ պուրաեա կէլմիշ օլան գօնթ Վօրօնցօֆ-Տաշգօֆ՝ մէմուրիեէթի մախսուսէ իլէ Պէրլինէ, Վիէննաեա վէ օրատան Բարիսէ կիտէճէք տիր։ Միւմաիլէյհ, Զարըն խաթթը տէսթիյլէ եազըլմըշ մէքթուպլարը համիլ օլաճագ տըր։"

—

Հինտիսթանըն էն զիեատէ ասհապը նուֆուզընտան օլըր Մատավա Բաօ, Ռուսիա տէվլէթինին՝ Հինտիսթանը մէրքէզիէ տօղրու օլան թէրագգըեաթը իւզէրինէ, պու քէրրէ Մատրաս չէհրինտէ պիր բիսալէ նէշր իթմիշ, վէ պունտա, էկէրչի Ինկիլթէրրա տէվլէթի կիթտիքճէ մուհագգագ պիր սուրէթ քէսպ իթմէքտէ պուլունան մուխաթարանըն էօնիւնիւ ալմագ իսթէր իսէ, պիր ան էվվէլ իչէ պաշլամալը տըր տէմիշ տիր։ Սըր Մատավա Բաօնուն բիսալէսինէ թիճէլէրի պէր վէճհի աթի օլմաղլէ, պէեանընա միւսարաաթ խոլըրըզ։

1. – Էկէրչի Ռուսիա Հինտիսթանա եագլաշըըօր իսէ, չիւպհէսիզ պու եագլաշմասը, նիեաթը տօսթանէ իլէ տէյիլ տիր։

2. – Ռուսլարըն օլ թարաֆա տօղրու իլէրլէմէլէրինի, հիչ պիր չէյ նէ՛ տուրտուրապիլիր, վէ նէ՛ տէ մէնն իտէպիլիր։

3. – Մուահէտէլէր եախօտ մուգավէլէլէր իլէ, պէօյլէ պիր մուազզամ տէվլէթին նիեաթը մէնն իտիլէպիլէճէկինի զանն իյլէմէք ապէս տիր, վէ տիկէր թարաֆտան, Ինկիլթէրրա կիպի պիւեիւք պիր տէվլէթին պագասը վէ էմնիյէթի՝ եալընըզ, տիկէր տէվլէթին հագգանիեէթ, իսթիգամէթ վէ էֆքեարը իթիտալճուեանէսի իւզէրինէ միւէսսէս օլամազ։

4. – Ռուսիա իլէ Աֆղանիսթան հուտուտունըն թահտիտի քէյֆիեէթի իքինճի տէրէճէտէ օլան վուգուաթլար ըըրասընտա, պիր տէրէճէեէ գատար էհէմմիեէթի հայիզ օլապիլիր իսէ տէ, շու չիմտիքի ըըրատա, Ռուսիաեը հարէքէթինտէն տուրտուրամազ։

5. – Իրան տէվլէթի՝ մատտէթէն գայըը միւգթէտիր օլուպ, տէվլէթի միւշարիլէյհա՝ իճապաթը բօլիթիգիյեէ գանունը ահքեամընճա, գօմշուսու օլան Ռուսիա տէվլէթինէ թապիյեթէ մէճպուր տըր։

6. – Աֆղանիսթան մէմլէքէթի, ղաեէթ վահչի վէ սըրտ ու խուլուստան արի պիր մէմլէքէթ օլտուղունտան, Ինկիլթէրրա պունա կիւվէնէմէզ, վէ կէրէք մուհարէպէ վէ կէրէք եազմակիրլիք թէչէպպիւսաթընտա, մէզքիւր մէմլէքէթին Ռուսիա իլէ պիրլէշէճէկինտէ իշթիպահ եօգ տուր։

7. – Աֆղանիսթանըն Հինտիսթան հիւքիւմէթինտէն ալտըղը թախսիսաթ՝ սուի իսթիմալ խոլունտիկինտէն, հէյնի հաճէթտէ, Աֆղանիսթան էմիրինին՝ Ինկիլթէրրա ալէյհինէ եիւզ չէվիրմէսինէ մէտար օլաճագ տըր։

8. – Ինկիլթէրրա իլէ Ռուսիա արասընտա իլանը հարպ վուգուպուլտէ, Զին հիւքիւմէթի պի թարաֆ գալաճագ տըր։

9. – Ալմանիա վէ Ավուսթրիա կիպի Էվրօբա տէվլէթլէրի, Ռուսիա հիւքիւմէթինին քէնտի գուվվէթինի Էվրօբատա իսթիմալ իթմէքտէն իսէ, սայիր մահալլէրտէ իսթիմալ իթմէսինէ մէմնուն օլուրլար, վէ Ռուսյաեա գարշը մուհարէպէ իթմէքտէ, Ֆրանսանըն տախի Ինկիլթէրրա իլէ իթթիֆագ խաէճէկինի մէմնուլ խաէրլէր։

—

Բաքա հաղրէթլէրինին միւրէվվիճի էֆքեարը օլան Մօնիթէօր տը Ռօմ նամ ղաղէթա, Ռուսիա իմբէրաթօրունուն Լէհիսթանա վուգու պուլան սէյահաթը հագգընտա ուզուն պիր մէգալէ նէշր իյլէմիշ տիր։ Իշպու մէգալէտէ, Լէհիսթանտա ուսուլը զէճրիեէ իթթիխազընտան ֆարիղ կէլինէրէք, սուլհ վէ միւսալէմէթէ մուվաֆըգ պիր մէսլէքի բօլիթիգա իթթիխազ օլունմասը թավսիեէ, վէ Լէհիսթան էհալիսինին՝ Ռուսիա հիւքիւմէթինէ տայիմի մուխաթարա օլան նիհիլիսթլիկէ պիր սէտտի սիբէր օլաճաղը պէեան խոլըմըշ տըր։

Ֆագաթ բօլիթիգա նօգթայի նազարընտա, վէ Վաթիգանըն՝ քէնտի մուավէնէթինէ նէ՛ տէրէճէլէրտէ էհէմմիեէթ վիրմէքտէ օլտուղունա պիր տէլիլ օլմագ իւզրէ, մէգալէնին շու աթիտէքի խաթիմէսի շայեանը թիգգաթ տըր. չէօյլէքի,

"Աճապա հաղըրէնին իզթիրապ վէ մուխաթարալարը արասընտա, գաթօլիք մէզհէպի՝ էօյլէ պիր միւթթէֆիգ տիր քի, հիչ պիր հիւքիւմտար, վէլէվ բրօթէսթան եախօտ չիզմաթիգ օլսուն, մէզքիւր միւթթէֆիգի րէտտ վէ թահգիր խաէմէզ։ Իշթէ, Ինկիլթէրրա հիւքիւմէթի, մութթասըֆ օլտուղու էֆքեարը ֆիլիրէսի սաեէսինտէ, օլ խուսուսու անլամըշ վէ պիր վագըթտան պէրու Իրլանտատա էֆքեարը ումումիեէնին թէսկին օլունմասը, գըսմը ազէմ իւզրէ, գաթօլիք միսգօպօս վէ բուհպանլարը սաեէսինտէ հուսուլէ կէլմիշ տիր։

"Իմտի իմբէրաթօր Ալէքսանտր հաղրէթլէրի տախի, գրալիչա Վիգթօրիա հաղրէթլէրի թարաֆընտան կէօսթէրիլէն իպրէթէ իթթիպա իտէրլէր իսէ, պիր խայլի վագըթտան պէրու էրգեանը իւթիլալա գարշը խոլտէն մուհարէպէյի ալիմէտէ, Լէհլիլէրին վէ գաթօլիքլէրին՝ քէնտիսինէ միւսթագիմ միւյէրինլէր օլտուղլարընը կէօրէճէկինտէ իշթիպահ եօգ տուր։"

—

Կիւնիւն պիրինտէ Էվրօբա իլէ Շարգըն ուճ թարաֆընը եէկտիկէրինէ րապթ խաէճէք օլան տէմիր եօլ խաթթը լայիհասը, միւէլլիֆի Ժէնէրալ Պօլտանօվիչ թարաֆընտան, Բարիսին ճօղրաֆիեա գօնկրէսինի թագտիմ օլունուպ, թաստիգ օլունալըտան պէրի տիր, մէզքիւր թասավվուր խայլի եօլ ալմըշ տըր։ Մալիւմ օլտուղու իւզրէ, մատամ, զաթէն Էվրօբա իլէ տէմիր եօլ վասըթասըլըա պաղլը օլան Նիժնի-Նօվկօրօտ նամ Ռուսիա թիճարէթկեահընը՝ Գազան, Գաթէրինէնպուրկ, Թիումէն, Թօմսգ, վէ Գրասնօեարսգ թարիգիյլէ Իրգութսգա պաղլամագտան իպարէթ օլուպ, Իրգութսգտան, խաթթը մէզքիւրուն Զիթա, Խապըրյար վէ Տօլու Նօր թարիգիյլէ Զինին մագարրը օլան Բէքինին չէհրինէ վասըլ օլապիլէճէկի տէրքեար տըր։ Վագաա Ռուսիատա վուգուա կէլէն պիր թագըմ հալլէր սէպէպիյլէ, իշպու թէշէպպիւսին պիւեիւք գըսմը, եանի Նիժնիտէն Իրգութսգա գատար ինշա խոլընէճէք խաթթ իճրասըզ գալմըշ իսէ տէ, պու ճիւմլէ իլէ տախի թասավվուրը մէզքիւր ասլա ունուտուլմամըշ տըր, վէ եավաշ եավաշ պագը ամէլիեաթա տախի պաշլանըլմագտա տըր։ Հաթթա Սիպէրիա խաթթընըն պիր ան էվվէլ ինշասընա, Նիժնի-Նօվկօրօտ թիճճարը թարաֆընտան գարար վէրիլտիկինտէն, Բէքին իլէ Էվրօբա արասընտա տէմիր եօլ ինշա օլունանա գատար, Սիպէրիաեը ճէնուպինին մահսուլաթը պէլտէլէրինտէն Էվրօբաեա բէք չօգ մահսուլաթ կէօնտէրիլէճէկի մէմուլ տուր։

—

Կէչէն մայիսըն 19ունտա Սիմէչ միւթէվէճճիհէն Սուլթամըրթօնտան հարէքէթ իթմիշ վէ յուլիօ 5տէ զարգ օլմուշ օլան Մինէօնէթ նամ փաքօրուն գաբթանը Տիւտէյ իլէ իքի թայֆէսի, Մօնթէզումա խամինտէ պիր Ալման սանտալընա բաքիպ օլունտուգլարը հալտէ, կէչէնտէ Ֆալմութա վասըլ օլմուշլար տըր։

Գազաղէտէլէր՝ 17 անտագ ուզունլուղու օլան քիւչիւք պիր սանտալա իլթիճա խոլիպ, հիչ պիր սէֆինէ կէօրմէեէրէք, 24 կիւն տէնիզին օրթասընտա գալմըշլար տըր։

Գազաղէտէկեանըն իսթինթագընտան, աթիտէքի նէթիճէ հասըլ օլմուշ տուր։ Թայֆէլէր, եէտի կիւնտէն պէրու հիչ պիր չէյ եէմէտիքլէրինտէն, կէմինին միչօսունու էօլտիւրմէեի գարարլաշտըրմըշլար տըր։ Իմտի իքինճի գաբթան, պիչարէնին չահ տամարընը չագը իլէ եարըպ, թայֆէլէր տէ գանընը էմմիշլէր, վէ էթիրէսի իլէ գարաճիկէրինի, տահա ըըճագ իքէն եէմիշլէր տիր։

Իշպու վուգուաթ իչիտիլտիկինտէն, պու ֆաճիատա սաղ գալանլար, Ֆալմութա մուվագգէթլէրինտէ տէրտէսթ խոլընմըշլար, վէ ճինաեէթ թէօհմէթիյլէ հուգուգը մահքէմէեէ չըգարըլմըշլար տըր։ Մէրգումար, հարէքէթի վագըալարընըն մէսուլիէթինի ինքեար կէլմէյիպ, պիլաքիս վուգուաթը քէամիլէն թագրիր իթմիշլէր տիր։

Մէզքիւր տէհշէթլի ֆաճիա չու վէճհ իլէ օլմուշ տըր. գաբթան Տիւտէյ վէ սէֆինէնին հիսապ մէմուրը մուավինի Սթէբլէնս, պիչարէ միչօեու էօլտիւրմէեէ գարար վիրիպ, հէր նէ գատար թայֆէլէրտէն պիրի պու գարարա գարշը կէլմիշ իսէ տէ, քեար իթմէմիշ տիր։ Լաքին գաբթանը մէրգում, իշպու գարարը ինրա իթմէգտէն էվվէլ, իճրա իտէճէկի հարէքէթի վահշիեանէսինտէն տօլայը ճէնապը Ալլահտան աֆվըզ տիլէմիշ, վէ պատէհու ուեուլմագտա օլան միչօեա եագլաշարագ,

— Ցի՛ք, սէնին վագըթ ու սաաթըն կէլտի, տէմիշ տիր։

— Նէ՞ սիէօրսունուզ, ամա՞ն պանա գըյմաեընըզ, տէյի չօճուգ ճէվապ վիրմիշ տիր։

Օլ վագըթ գաբթան, մէրգումու թութարագ, պիր չագը իլէ չահ տամարընը քէսմիշ, վէ պիչարէ՝ անտէ թէսլիմի րուհ իյլէմիշ տիր։

—

Մօզամպիգտէն ալընան մէքթուպլարա կէօրէ, Զամպէզ տախիլինտէ Մասինքիր նամ մահալլտէ եէրլի էհալի խոսան խոլըրէք, մահալլի մէզքիւրուն պիր եիւզ պաշը, պիր միւլազիմ, իքի չավուշ վէ 29 նէֆէրտէն իպարէթ օլան Բօրթիկէզ ասքէրլիյէ Բօրթիկէզլի տէօրթ թաճիրի, վէ Շիրօնժուն Ինկիլիզ միսիօնարլարը բէյինինի գաթլ ու թէլէֆ իթմիշլէր, վէ տէօրթ թօբ իլէ պազը մուհիմմաթ ալըրգատան պաշգա, քէօյլէրի խարապ, վէ բէք չօգ Բօրթիկէզլի թիճճար մաղազալարընտան պաշգա, պիր Ինկիլիզ վէ պիր Ֆրանսըզ թիճճար մաղազալարընը տախի եաղմա իյլէմիշլէր տիր։ Վագը օլան զարար 20.000 լիրա թախմին օլունուպ, պատէհու եէրլիլէր, Մօրէա գարիեէսինէ իւէրէք, պիր չիֆթլիկի պէրպատ իթմիշլէր տիր։

Էհալի, ազիմ գօրգու աիւչար օլմուշ տուր։

ՆԷՎԻԵԷ

—

1886 սէնէսինտէ նէ՞ վուգուաթ օլաճագ տըր. – Իլմի ալէմինի ճէվվիեէ (մէթէօրօլօժի) մէնսուպ վէ միւթէալլիգ թէպէտտիւլաթըն՝ ինսանըն էֆալ ու հարէքէթը, վէ պինաէն ալէյհ, բօլիթիգա վուգուաթլարը իւզէրինէ թէէսսիրի պուլունտուղու ըիվաեէթ օլունմագտա տըր։

Իշպու իքի "Նէֆ" ալէմինի թապիյէթինին (ֆէնօմէն) եէկտիկէրիյլէ պուլունան միւնասէպաթընտան պահս խաէն իլմ եանի (մէթէօրօլօժի) իլմի՝ միւսթագպէլտէ պիւեիւք խըտմէթլէր իճրա իտէպիլէճէք տիր։ Պու իլմ տիր քի, պիր Բարիս ղաղէթասը գավլինճէ, ֆիլվագը Ցամօգլէս նամ ֆէյլէսօֆուն գըլըճը միսիլլու պաշըմըզ իւզէրինէ ասըլը պուլունան վուգուաթ վէ չուունաթըն թարիխլէրինի պիզէ հէմ տօղրու սուրէթտէ քէշֆ վէ իսթիհսալ իթտիրմէքտէ տիր։

Պինաէն, պու իլմին թաթպիգաթընա կիրիշէլիմ. Մ. Ցըլօնէյ նամ զաթ պիր չօգ թէտգիգաթ վէ թամիգաթտան սօնրա, 1886 սէնէսինին՝ պիւեիւք հարէքէթի արզլարտան տօլայը մէշհուր օլաճաղը նէթիճէսինի չըգարմըշ տըր։

Պաշգա պիր էսաստան իսթիֆատէ խաէրէք, Մ. Տիւբօշէյ նամընտա մէշհուր պիր միւհէնտիս տախի՝ շունու թախէպիլմէքտէ իմիշ քի, կիւնէշ, կիւնէշին պէնէքլէրի՝ 1886 սէնէսինտէ զուհուր խաէճէք ֆէվգէլատէ պիւեիւք պիր վուգուաթա տէլալէթ խաէր իմիշ։ Նիհաեէթ Մ. Պըլէգ տախի, 1886 սէնէսի՝ օն ալթը սէնէլիք պիր տէվրէ մէնսուպ պուլունտուղու իչին, միգնաթիսիեէթի արզիեէնին գուվվէթլի պիր թէպէտտիւլաթա ուղրայաճաղընը քէշֆ իթմէքտէ իմիշ։ Իշպու 16 սէնէլիք տէվր իսէ, շու վէճհ իւզրէ հիսապ օլունմագտա տըր. 1854–1870–1886։

Պէօյլէ քէշֆիեաթ խաէն զէվաթ՝ կէօրիւնիւր քի, ալէմինի թապիյէթէյի ճէվվիեէ նօգթայի նազարընտա, 1886 սէնէսինին միւսթէսնաեէթինի պէեան իթմէքտէ հէմֆիքիր պուլունմագտա տըրլար։

Եալընըզ շունու նազարը տիգգաթա ալըրըզ քի, Մ. Ցըլօնէյ՝ պու սէնէնին գըշը զաեէթ չէտիտ օլաճագ տըր տէյի քէշֆ իթմիշ իքէն, պու գըշ, պիր իսթիսնա լաթիֆ օլտուղու կիպի, եազմուրլու պիր եազ վուգուպուլ էվվէլինտէն պէեան իյլէմիշ իքէն, պու եազ տախի, պիլաքիս, Ֆրանսատա ֆէվգէլատէ սուրէթտէ սըճագ իլէ կէչմիշ տիր։

Պինաէն 1886 սէնէսի տախի հէման պիլճիւմլէ սէնէլէրին էն էհէմմիեէթսիզի օլապիլիր։

—

Բատէն-Պատըն. – Բէթրէսպուրկտա նէշր օլունան ղաղէթալարտան պիրիսի, պալօնլարըն տօղրուլուղու հագգընտա Ֆրանսատա Մ. Բընար թարաֆընտան իճրա գըլընան թէճարիպի ախիրէտէն պահս իթտիկի սըրատա, Բէթրէսպուրկտա տախի Մ. Գօսթօվիչին թահթը նէզարէթինտէ օլարագ, իսթէնիլէն թարաֆա սէվգ խոլէպիլէճէք պիր ճէսիմ պալօն ինշա խոլըմագտա օլտուղունու պէեան խաէր։ Պու պալօն տախի Մ. Բընարըն պալօնու կիպի սիկարա շէքլինտէ օլուպ, հիսապճա, սաաթտա 46 ալման միլի մէսաֆէ գաթթ խոէպիլիպ, ալթընտաքի սանտալտա տախի 15 քիշի իլէ 5 պին քիլօկրամ աղըրլըղընտա սաֆրա պուլունապիլէճէք իմիշ։ Մէզքիւր պալօնուն մաքինասը 50 պարկիր գուվվէթինտէ օլարագ, ուզունլուղու 200, վէ պօեու տախի սանտալ տախիլ օլարագ, 80 մէթրօ իմիշ։

Մէզքիւր ղաղէթա՝ պու ճէսիմ պալօնուն ինշաաթը րէսմիեէի հաստը խըթմ օլմագ իւզրէ օլուպ, սէպտէմպէր նիհաեէթինէ տօղրու, պիրինճի տէֆա օլարագ, սէմաեէ չըգաճաղընը իլավէթէն տէրմիեան իյլէեօր։

Ումարըզ քի, պու թէճրիպէնին քէմալ մուվաֆֆագըյէթէ իւզրէ ինրա օլունմուշ օլտուղու հավատիսինէ տախի եագընտա տէսթրէս օլարագ, օգուեանլարըմըզա արզ ու պէեան իտէրիզ։

—

Գատընլար մահպէսինտէ պիր էսնէտա. – Իսպանեա բայիթախթը օլան Մատրիտտէ եագըն Ագալա նամ մահալլտէ, գատընլարա մախսուս օլան պիր մահպէսին թահթը մուհասէրէեէ ալընտըղընա տայիր ղաղէթալարտա պիր հավատիս կէօրիւլմիւշ տիւր։ Պու մահպէսին չամիլ պուլունտուղու 923 նէֆէր գատընլար՝ ասքէրլէրի, մուհաֆըզլարը վէ բահիպլէրի, հապսխանէտէն թարտ իյլէտիքտէն սօնրա, մահպէսին գարտալարընը վէ բարմագլըգլարընը գաբաթըբ, տէբունի մահպէստէ քէնտիլէրինի իսթիհքեամ թահթընա ալմըշլար տըր։ Գատընլարըն պիր վագըթա գատար եէեէճէքլէրի վար տըր, չիւնքի լէվազըմաթ անպարլարը քէնտի եէտը իգթիտարլարընտա գալմըշ տըր։ Պու գաըըլարըն պազըլարընտան մատամ, ալէլ ումում սիլահլարը պուլունմատըղը հալտէ, թէքմիլ տայիրէլէրին գալտըըմլարընը սէօքմիւշլէր տիր։ Պունլարտա, հիճում էսնասընտա իգթիզա իտէն մուհիմմաթ տախի էքսիք տէյիլ տիր, վէ քէնտիլէրինի միւտաֆաա զըմընտա, գանունուն իգնիյէ պէրապէր մահպէսէ կէթիրտիքլէրի իչ եաչընտա վէ պազըն պու եաշտան քիւչիւք օլան չօճուգլարընը, գալգան մագամընտա գուլլանմաեը տախի գարարլաշտըրմըշլար տըր։

Պու ճէսուր գատընլար՝ պէյնէրինտէ պիր գօմիսիօն թէշքիլ իթմիշլէր, վէ պու գօմիսիօնա քէամիլէն իթաաթ իթմէքտէ պուլունմուշլար տըր։ Իշպու գօմիսիօն՝ մահպէսին նէզարէթի միւսթագիլէսինի իհրազ իթմիշ տիր։

Մահպէսին էթրաֆը ասքէր թարաֆընտան մուհասէրէ խոլըլըրագ, իչէրիեէ հիւճում օլունմասը գարարլաշտըրըլմըշ տըր։

Ալգալատաքի ասքէրլէրին միգտարը զայըը քեաֆի պուլունմատըղընտան, Մատրիտտէն 50 նէֆէր սուաքիի միւքիպէ մուավէնէթ իչին սէվգ խոլըմըշ տիր։

Իպթիտա գարուլարտան հիւճումա պաշլանըլարագ, պու սուրէթլէ սէրքէշ գատընլարըն նազարը տիգգաթը գարուլար թարաֆընա աթֆ օլունաճաղընտան, էօթէտէն, եանի մահպէսին արգա թարաֆընտան, գազմաճը նէֆէրլէրինին տիվարը տէլիպ իչէրիեէ հիւճումլէրի մուգարրէր պուլունմուշ տուր։

Պու թէտպիրլա սէպէպ, հապսխանէտէ նաֆագա իթա վէ թէվզի իթմէք իչին թայինի օլունան մէմուրտան, գատընլարըն հաղըզ իթմէմէլէրի օլմուշ տուր։

—

Սէրէն. – Ըսճագ վէ ֆէնա սիրքէլէրտէն ինթինապ խոլըմէլի տիր, չիւնքի անլէրին իսթիմալի՝ աղըմ մազարրաթը մուճիպ օլապիլիր։

Սիրքէնին իմալինտէ ասիտ սիւլֆիւրիք վէ գլօրիտրիք կիպի համիզաթ խոլտալ օլունմագտա տըր, վէ րէնկլի կէօսթէրմէք իչին մէվատտը նէպաթիեէ իլէ թէլվին խոլըլըպ, պէօյլէճէ սաթըլմագտա տըր քի, պազէն ֆէնա հալլէր իյրաս իյլէմէքտէ տիր։

Եալընըզ Օրլէանըն իյի սիրքէսի գուլլանըլմաեա շայեսթէ տիր։

Զահիֆ, սինիրլի վէ սարըլըգ իլլէթինէ միւպթէլա օլան գըզ վէ էրքէք չօճուգլար, պու նէվ սիրքէլէրտէն ինթիրազ վէ իմթինա իթմէլի տիրլէր։

—

. . . Խմբագիր,

Հոգաբարձութիւնս կը խնդրէ, որ բարեհաճի իւր լրագրին միջոցաւ կրկնաէր ժողովրդեան ծանուցանել թէ՝ Թաղիս երկսեռ վարժարանաց մրցանակաբաշխութեան հանդէսը պիտի կատարուի յառաջիկայ կիւրակէ (սեպտ. 9) Ն. Վարդուհեան վարժարանին մէջ ի ժամ 6։

Մնամք յարգանօք
Ի Դիմաց Հոգաբարձութեան
Ատենադպիր — Ատենապետ
Յ. Սահակեան — Գրիգոր Գալստեան
3 Սեպտ. 1884
Ի Թաղ. Խորհրդարան
Ս. Գէորգ Եկեղ., Սամաթիա։

(Աչար վէ աղնամ էմանէթինտէն)

Գարէպլիկա իսկէլէսինտէն Ցէրսաատէմէ պէչ պին քիլի ճէտիտ գախըրէ նագլի մուգարրէր օլտուղունտան, վէ նավլը տէրտէսթի մինարդ ասա օլուպ մանը ճարիի րուսմինին օնունճու բաշգար իրթեսի կիւնիւ գարարը գամթիսի վէրիլէճէկինտէն, պունուն նագլինէ թալիպ օլանլարըն, եէվմի մէզքիւրուն ինգըղասընտան էվվէլ միւթէպէր քէֆիլ վէ եա տէբօզիթօ ագչէլէրինի պիլ իսթիսհապ, մալիյէ խաղինէսի ճէյիլէսինտէ, աչար վէ աղնամ էմանէթի տայիրէսինէ միւրաճաաթ էյլէմէլէրի։

6 եյլուլ սէնէ 300

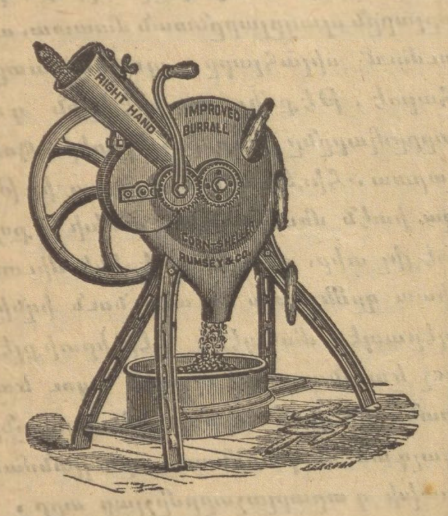

Ամէրիգատան կէլմէ իշպու եէնի մաքինա իլէ պիր կիւնտէ իքի պիւզ

50

քիլէ Մըսըր պուղտաւըընը այըրըպ թանէլէճէքիլիր։

1883 ՍԷՆԷՍԻՆՏԷ ՎԻԷՆՆԱՏԱ, ԷՃԶԱՃԸԼԱՐ ԷՔՍԲՕԶԻՍԻՕ. ՆՈՒՆՏԱ ԱԼԹՈՒՆ ՄԻՏԱԼԵԱ ԳԱԶԱՆՄԸՇ ՏԸՐ։

Ցօգթօր Զէտին մէզքիւր շուրուպու չօճուգլարըն մավի էօքսիւրիւք, ույգուսուզլուգ վէ պունլարա միւմասիլ խասթալըգլարընա ղաեէթ ֆայիտէլի օլտուղու կիպի, վէրէմէ տուչար օլանլարըն էօքսիւրիւկիւ իլէ, նէֆէս պօրուլարը էմբազընը, վէ ճիգէրլէր տախի տէֆ իտէր։ Տէբօզիթօսու Բարիստէ Տրուօ սօգաղընտա 22 վէ 19 նիւմէրօլու մաղազալարտա տըր։ Պուլունուր պիւճիւմլէ էճզախանէլէրտէ։

ՏԻՔԻՇ ՄԱՔԻՆԱԼԱՐԸ

Սէյյալ վէ նէօման ֆապրիգասընըն ասըլ ՍԱՔՍՕՆԵԱ ՐԷՃԻԱ նամ մէշհուր մաքինասընը պըմադ արդուսունտա պուլունան գալֆալար, պալէստէ կէօրիւնէն մարգանըն մաքինանըն իւզէրինտէ պուլունմասընա տիգգաթ իթմէլի տիրլէր։
Ունում Թիւրքիյա իչին աճէնթասը, Մ. Է. Մէրճանօֆ տըր։

Ֆրանսանըն Բուէն շէհրինտէ մաւգիմ քիմեաքէր

Մ. ՏԻՖՄԱՐԸՆ

էյճատէրտէսի օլան

Օ ԹՕՆԻԳ ՏԻՖՄԱՐ

Նամ գուվվէթ վիրիճի սու, սաչլարը ուզաթմաղը կիպի, տէօքիւլմէլէրինին էօնիւնիւ ալըր, վէ պէեազլանմալարընը մէնն իտէր

—

ԲՕՄՄԱՏ-ԷՊԻՏԷՐՄԱԼ ԱՆԹԻ

ՔԷԼԼԻՔԻՒԼԷՐ

Իշպու Բօմմատա տախի սաչլարըն տէօքիւլմէլէրինին էօնիւնիւ ալըր, պաշտաքի քէբէքլէրի մահվ վէ կիճիշմէյի տախի մէնն իտէր։
Պալէստէքի սու վէ բօմմատա հէր պիւյիւք Թօհաֆիէ տիւքեանլարընտա պուլունուր։

(114 and 116, Southampton Row).

Աշխարհէքի զարմանալըքը.

Համաշխարհային Ա՛ազի Նորոգիչը.

ՏԻԿԻ՛Ն Ս. Ա. ԱԼԼԷ՛ՆԻ

Իրաւցունէ ինքն իսկ զերածայր կատարելութիւն, որով և ամէն անգամ որ ուզուի կրնայ մազերը իրենց առջի գեղեցկութեանը դարձուիլ, ու իրենց թարմ գոյնին ու փայլին վերածուիլ։ Կընորոգէ մազերուն կենդանութիւնը, ույժը և աճումը ու ։ Շատով մէկդի կ'ընէ թեփը։ Ընտամէ Նորոգիչէ մազերու, և բուրումնաւէտ զմայլելի և առատ։ Գլխաւոր մթերանոցը Լոնտոն է Նոյնպէս Բարիզ ու Նիւ Եորք։ Կըվաճառուի ամեն սափրիչներու, անոյշ իւղագործներու և անգղիացի դեղագործներու քով։

ՀԱՐՄԱՆԵԱ՛ՆՆ ՕՄԱ ԿՆՓՈՒ՛ՆԴ.

ԳԵՂԵՑԿԱՑՈՒՆԵԼՈՒ ՄԱՐՄՆՈՑ ԳՈՅՆԸ ՄԻՇՏ ԾԱՂԿԱՓԹԻԹ, ՄԻՇՏ ԹԱՐՄ.

Միակ փորձ մը բաւ է համոզել ամեն Տիկին որ այս ծաղկեներր կը գերազանցեն ուրիշ որ և է ջուր երեսի փոշի։ Քանի մը վայրկեանի մէջ երեսի, վզի, թեւերու և ձեռքերու քնքուշ փափկութիւն և մարմարիոնի ճերմկութիւն, հանդերձ լիլակի և վարդի անոյշ գունովն ու հոտով։ Մէկդի կ'ընէ թեփը, երեսի ցանը արևայրուքը, և ամեն բրտութիւն և բիծ։ Գլխաւոր մթերանոցը Լոնտոն է (114 and 116, Southampton Row). Նոյնպէս Բարիզ ու Նիւ Եորք։ Կըվաճառուի սափրիչներու, անոյշ իւղագործներու և անգղիացի դեղագործներու քով։

ԿԵԱՆՔ. ԱՃՈՒՄՆ և ԳԵՂ. ՄԱԶԵՐՈՒ.

ՄԷԼՐՕԶ.

ՄԱԶԵՐՈՒ ՄԷԿ ՀԱՏԻԿ ՆՈՐՈԳԻՉԸ.

Իր մէջը կը բովանդակէ ամեն յատկութիւն որով առատ մազ մը, որ "Բնութեան գեղեցիկ Պսակն" է, կրնայ պահպանուիլ ու նորոգուիլ։ Մէլրոզը Ներկ չէ։ Մէլրոզ գործածէ, երբ որ մազերու ոմեց ճերմակ ըլլայ կամ ճերմկին։ Մէլրոզ գործածէ, երբ որ մազերդ սկսին թափիլ, և կամ երբ որ [illegible]։ Կը [illegible] երկու չափ շիշով, ամեն դեղագործներու քով և անոյշ իւղագործ[illegible]։ Գլխաւոր մթերանոցը Լոնտոն է (114, Southampton Row) Նոյնպէս Բարիզ ու Նիւ Եորք։
☞ Տիկին Ս. Ա. Ալլէնի "Համաշխարհային Մազի Նորոգիչը" [illegible] "Օազկասիւնը" և "Մէլրոզ Մազերու Նորոգիչը" [illegible]

Գալէթաէքի սաչ սաէնս, վէ խիւզմէթէքի լէքէլէրի չըգարան սու, վէ սաչլարը ուզատան վէ չօղալտան սու. Պէյօղլունտա Տօղրու եօլտա վագը Գանծիւք պիրատէրլէրին Ինկիլիզ էճզախանէսի նամ էճզախանէսինտէ վէ Գալաթա Եիւքսէք գալտըրըմտա, Մ. Էտմօնտ Գարուտանըն Ինկիլիզ մաղազասընտա պուլունմագտա տըրլար։

1

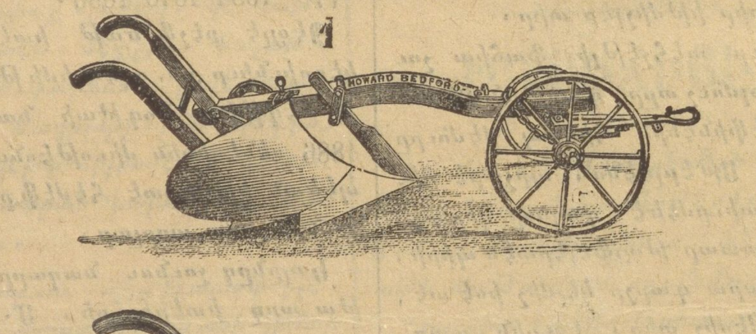

2

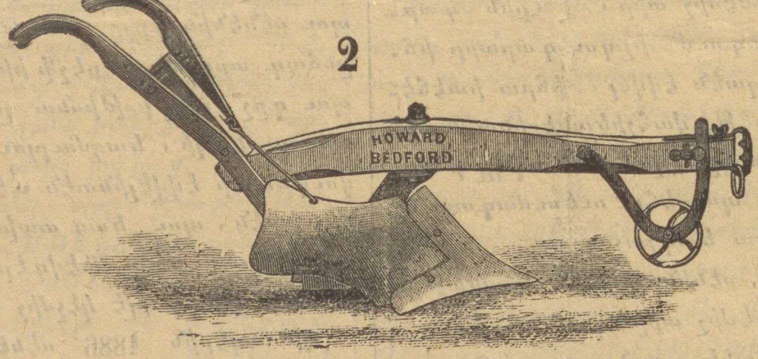

3

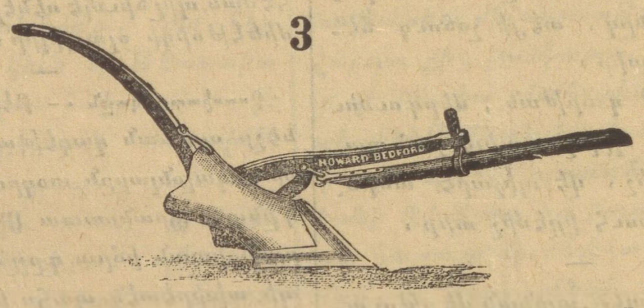

ՄԿՐՏԻՉ ՎԷ ՑՈՎՀԱՆՆԷՍ ՄՈՒՐԱՏԵԱՆ

ՊԻՐԱՏԷՐԼԷՐ ԳՈՒՄԲԱՆԻԱՍԸՆԸՆ

Զըրաաթա բէք էլվէրիշլի վէ թէճրիւպէ իլէ շէօհրէթ քէսպ իթմիշ պուլունան իշ պու սապանլարը իւչ նէվ օլուպ, պէր վէճհի զիյր "օլբաաս" իլէ գայտ օլունմուշ տուր։

1 Նումէրօլուն աղըրլըղը 60 ։ 2 Նումէրօլուն աղըրլըղը 40 ։ 3 Նումէրօլուն աղըրլըղը 20 օգգա տըր։

1878 ՍԷՐԳԻԻ ՈՒՄՈՒՄԻՍԻՆՏԷ ԱԼԹՈՒՆ ՄԻՏԱԼԵԱ ԳԱԶԱՆՄԸՇ ՕԼԱՆ

ԿԱԶԷՕԶ իչկիլէր հազըրլամաղա մախսուս

ՊԻՐՊԻՐԻՆԷ ՄԷՐՊՈՒԹ ՄԱՔԻՆԱԼԱՐԸ

Իշպու մաքինալար իլէ, օ մը սէյց լիմօնաթա, սօտա սուէսու, քէօթիւրիւր, շարապ վէ պիրա եաբըլապիլիր։
Մէշրուպաթը մէզքիւրէնին չըգարըլմասընա մախսուս պունլարտան պաշգա, իչի կիւմիւշ եալտըզը մաքինա եօգ տուր։

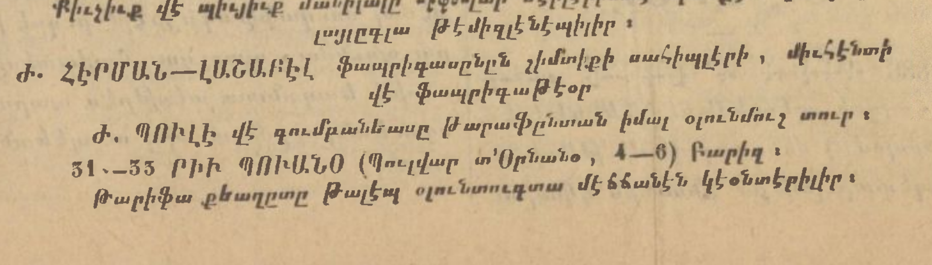

Բիւյիւք վէ պիւյիւք մանիլալը -էֆօնլար էերլէրինտէ միւհքէմ օլուպ, գօլայըզլա թէմիզլէնէպիլիր։
Ժ. ՀԷՐՄԱՆ—ԼԱՇԱՊԷԼ ֆապրիգասընըն չիմոլքի սահիպլէրի, միւհէնտիս վէ ֆապրիգաթէօր
Ժ. ՊՈՒԼԷ վէ գումբանեասը Թարաֆընտան իմալ օլունմուշ տուր։
31—33 ՐԻՒ ՊՈՒԱՆՕ (Պուլվար տ'Օրնանօ, 4—6) Բարիզ։
Թարիֆա քեաղըտը Թալէպ օլունտուղտա մէճճանէն կէօնտէրիլիր։

PAPIER WLINSI

ԲԱԲԻԷ ՎԼԻՆՋԻ

Իշպու քեաղըտըն բէք պիւյիւք պիր գապուլիյէթ պուլմասը, աղըլարը տուշարընա չէքմէք խասսէսինէ մալիք օլմասը սայէսինտէ տիր։
Պիւյիւք հէքիմլէր մէզքիւր քեաղըտը ՆԷԶԼԷՆ, ՊՐՕՆՇԻԹ, ՊՕՂԱԶ աղըրըլարընա, ԵԷԼ ԽԱՍԹԱԼԸՂԸՆԱ, ԿՐԻՊ Թէսմիյէ օլունան պիր նէվ նէզլէյէ, վէ հէր ճինս ԱՂԸՐԸԼԱՐԱ գարշը իսթիմալընը թավսիյէ իտէրլէր։ Գուլլանըլմասը ղայէթ գօլայ օլուպ, պիր տէֆա եափըշտըրըլմասը քիֆայէ իտէր։
Պուլունուր Բարիստէ Սէն սօգաղընտա Ն. 31 Ժ. Ուիլլէնին մաղազասընտա, վէ հէր էճզաճը տիւքեանլարընտա։
Քեաղըտըն իւզէրինտէ ՎԼԻՆՋԻ եազըլմըշ օլմասընա տիգգաթ իթմէլի տիր։

ՍԻՆԻՐ ԽԱՍԹԱԼԸԳԼԱՐԸ

ՓԱՐԻՍՏԷ ԼԻԷՕՆ-ՍԷՆ-ՓՕԼ ՍՕԳԱՂԸՆՏԱ ՄՈՒԳԻՄ ԷՃԶԱՃԸ Ժ. Բ. ԼԱՐՕԶՈՒՆ

Թէրթիպ քէրտէսի օլան

ՊՐՕՄԻՒՐ ԼԱՐՕԶ

Նամ մուալիճէ իլէ քեամիլէն տէֆ օլուրլար

ԼԱՐՕԶՈՒՆ Պրօմիւր տը բօթասիումը Թուրունճ գապուղու շուրուպու, ղայէթ տիգգաթլը սուրէթտէ հազըրլանմըշ օլտուղունտան, սինիրլէրի թէսքին իթմէք իչին լազըմ կէլէն խասսէլէրին քեաֆֆէսինէ մալիք տիր։
Մէզքիւր ՊՐՕՄԻՒՐ ԼԱՐՕԶՈՒՆ Թուրունճ գապուղու շուրուպունտա էրիտիլմիշ օլտուղու հալտէ, ճէնիւտիքտէ, հազմ վէ նէֆէս պօրուլարընտա հիսս օլունան սինիր խասթալըգլարընա, սարաեա, պաշ աղըրըլարընա, գատընլարա մախսուս օլան սինիր իլլէթինէ, վէ չօճուգլարըն տիշ չըգարտըգլարը վագըթ տուչար օլտուգլարը սինիր կէրկիւլէնմէսի խասթալըղընա գարշը, ղայէթ ֆայիտէլի սուրէթտէ օլարագ, պիր ճիւմլէ մէշհուր հէքիմլէր թարաֆընտան իսթիմալ օլունուր։

ՊՐՕՄԻՒՐ ԼԱՐՕԶ պիւճիւմլէ էճզախանէլէրտէ պուլունուր։

ՄԷԶՔԻՒՐ ԷՃԶԱԽԱՆԷԼԷՐՏԷ

Սըրաճաեա, Գանաքէրէ, Գան պօզուգլուղունա, վէ իքինճի, վէ իւչիւնճիւ տէրէճէտէ օլան ֆրէնկի իլլէթինէ գարշը ֆայտէլի օլան,

Ժ. Բ. ԼԱՐՕԶՈՒՆ

Սիրօտ Սէտ Թիֆ, Տէփօր, Տօժ, Ամէրա լ'Իօտիւր տը Բօթասիոմ նամ շուրուպու տախի պուլունուր։

ՍԱՐՐԱՖԻՑԷ

ԵՎՐՕՊԱ ՊՕՐՍԱԼԱՐԸ

Լօնտրա 17 սեպտ.	
Ինկիլիզ գօնսօլիտի	101-5/16
Էսհամը ումումի աշըլտը	8-
» » գարանտը	8-
65 իսթիգրազը	10-5/8
69 »	9-1/2
71 »	67-
72 » (Պօնտիւ Թրէզօր)	18-
73 »	8-3/8
Օսմանլը պանգասը	13-3/8
Բուսիա իսթիգրազը 1873	93-5/8
Մըսըր իսթիգր. պիրլէշմիշ	61-1/4
» իմթիեազըը (շըմէնտը.)	85-1/4
Ցէվլէթի Ալիյէնին 77 իսթիգ.	-
Ցաիրա սանիյէ	59-5/8
Մըսըրըն Բօշիլտ իսթիգրազը	82-1/2
Մաճարիսթան էսհամը	102-1/4
Գամպիօ Բարիզ	25-45
Բարիզ 17 սեպտ.	
Ֆրանսըզ ֆօնտօսու 3%	78-70
» » 4 1/2	108-95
Էսհամը ումումիյէ աշըլտը	8-05
» » գարանտը	8-05
65 իսթիգրազը	52-
69 »	47-
73 »	42-
Բումէլի շըմէնտըֆ. Թահվի.	44-
Օսմանլը Րէժի Թահվիլաթը	525-
Օսմանլը պանգասը	587-50
Գրէտի Լիօնէ	566-25
Բուս ֆօնտօսու 5% (1877)	98-1/4
Բուսիանըն շարգ իսթիգր.	-
Իթալիա ֆօնտօսու	96-77 1/2
Մըսըր իսթիգ. պիրլէշմիշ	306-25
Իսբանեա խարիճի իսթիգ.	60-3/4
Գամպիօ Լօնտրա իւզէրինէ	25-17
Վիէննա 17 սեպտ.	
Լօնտրա իւզէրինէ գամպիօ	121-85
Բումէլի տէմիր եօլ Թահվի.	20-80

ՂԱԼԱԹԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

Էսհ.Ու.(Գ.Ք.) սեպտ. 6 ագ.գբ.	8-38
» » սեպտ. 7 սապահ աչ.	8-37 1/2
» » էն եիւքսէք	8-38
» » էն աշաղը	8-37
» » սաաթ 5 տէ	8-39
63 իսթիգ. (Մուլթօն) 6% ֆ.	63-
65 » (Մուլթօն) 6% ֆ.	52-
69 » (Բինար) 6% ֆ.	46-1/2
72 » (Պօն տիւ Թրէզօր)	19-
73 » (Բինար) 6% ֆ.	42-
Բումէլի շըմէնտըֆէր	44-1/4
Բաբօր ղուրուշ	-
Հէվալէսիզ »	15-
Ազճէ ֆայիզի %	7-

ԱԳՍԻՕՆԼԱՐ ՖԻՑԱԹԸ

Գրէտի Ժէնէրալ 6%	6-25
Սօսիէթէ Ժէնէրալ 6%	3-30
Իսթանպօլ պանգասը	5-35
Սօսիէթէ Օթօման	3-30
Թրամվայ 5% (Գ. Ք.)	295-
Լավրիօն (մաատէն)	82-

ԱԳՃԷԼԷՐԻՆ ՊԻԱԶԱՍԸ

Օսմանլը Լիրասը 100 ղուրուշտան	Ղ. Փ.
Ինկիլիզ լիրասը	110-8
Ֆրանսըզ ալթունու	87-30
Բօլ	90-6
Գրիմից ալթունու	51-20
Պէյազ մէճիտիյէ	108-4
Մէթալիք	88-1/2
Պէշլիք	102-30
Ալթըլըգ	102-30
Պագըր	780-
Գարպօն գայիմէսի գաբիք	888-

ԳԱՑՄԷՆԻՆ ՊԻԱԶԱՍԸ

Էն եիւքսէք	3000-
Էն աշաղը	2800-
Սաաթ 5 տէ	3000-